

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๑๐๐๗.๕/๘

นคต ๕/๐๓
๖ มค ๖๐
๑๐.๖๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ✓
รหัสเรื่อง : ส22666 ภาค.
รับที่ : ธ203/60 ส. ๒ ก๒๑๑
วันที่ : 06 ม.ค. 60 เวลา : 10:47

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

๕ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง การเสนอพระธาตุพนม เพื่อบรรจุไว้ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก
ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙
๓. เอกสารการนำเสนอพระธาตุพนม เพื่อบรรจุไว้ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List)

ด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง การเสนอพระธาตุพนม เพื่อบรรจุไว้ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ตามมาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรี ด้วยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่อง

จังหวัดนครพนมเสนอเอกสารการเสนอพระธาตุพนมเพื่อบรรจุไว้ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) ของศูนย์มรดกโลก ต่อคณะอนุกรรมการมรดกโลกทางวัฒนธรรม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑.๒.๑ คณะอนุกรรมการมรดกโลกทางวัฒนธรรม ประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม (นายวีระ โรจน์พจนรัตน์) เป็นประธาน ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้นำเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกเพื่อพิจารณา

๑.๒.๒ คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก ประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธาน ที่ประชุมมีมติเห็นชอบการนำเสนอพระธาตุพนม เพื่อขอบรรจุไว้ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) ของศูนย์มรดกโลก รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การดำเนินงานตามพันธกรณีอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายระหว่างประเทศ จึงเข้าข่ายที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ตามเอกสารแนวทางการอนุรักษ์ตามอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก (Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention) หัวข้อที่ II.C Tentative List กำหนดให้รัฐภาคีดำเนินการจัดทำเอกสารเสนอแหล่งเพื่อขึ้นทะเบียนบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) ดำเนินการจัดทำเอกสารตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในภาคผนวกที่ ๒ และจัดส่งเอกสารทั้งในรูปแบบเอกสารและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่อศูนย์มรดกโลก กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการมรดกโลกในการประชุมสมัยสามัญ โดยในปี ๒๕๖๐ คณะกรรมการมรดกโลก กำหนดให้มีการประชุมสมัยสามัญ ครั้งที่ ๔๑ ระหว่างวันที่ ๒ - ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ เมือง Kraków สาธารณรัฐโปแลนด์ ดังนั้น เพื่อให้การจัดส่งเอกสารนำเสนอพระธาตุพนม ภายใต้ชื่อ PHRA THAT PHANOM, ITS RELATED HISTORIC BUILDING AND ASSOCIATED LANDSCAPE สามารถนำเสนอต่อคณะกรรมการมรดกโลกได้ทันในการประชุมสมัยสามัญ ครั้งที่ ๔๑ จึงจำเป็นต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาโดยเร่งด่วน

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

สาระสำคัญของการนำเสนอพระธาตุพนม ภายใต้ชื่อ PHRA THAT PHANOM, ITS RELATED HISTORIC BUILDING AND ASSOCIATED LANDSCAPE สรุปได้ ดังนี้

๔.๑ ข้อมูลทั่วไป

๔.๑.๑ ผู้จัดเตรียมการเสนอ ชื่อ ที่อยู่ สถาบัน/หน่วยงาน

วัดพระธาตุพนม จังหวัดนครพนม ๑๘๓ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ๔๘๑๑๐

๔.๑.๒ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โทรศัพท์ โทรสาร

thatphranomworld@gmail.com, (+๖๖) ๔๒๕๓ ๒๐๓๕

๔.๒ ข้อมูลแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม

๔.๒.๑ ชื่อแหล่ง จังหวัด ภูมิภาค

PHRA THAT PHANOM, ITS RELATED HISTORIC BUILDING AND ASSOCIATED LANDSCAPE จังหวัดนครพนม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ราชอาณาจักรไทย

๔.๒.๒ พิกัดทางภูมิศาสตร์

ละติจูด ๑๖.๘๙ องศา ลองจิจูด ๑๐๕.๗๒ องศา

๔.๓ คำอธิบาย

พระธาตุพนม ตั้งอยู่ในบริเวณวัดพระธาตุพนม จังหวัดนครพนม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของแม่น้ำโขง มีระยะห่างประมาณ ๖๐๐ เมตร ตามความเชื่อพื้นถิ่นเชื่อว่าพระธาตุพนมสร้างโดย

พระมหากัสสปะ พระอัครสาวกของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อประดิษฐานพระอัฐธาตุของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าภายหลังจากปรินิพพานไปแล้ว ๘ ปี โดยเป็นพระธาตุที่เก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยและในกลุ่มแม่น้ำโขงตอนกลาง ทั้งนี้ พระธาตุพนมได้รับการบูรณะและสักการบูชาจากประชาชนหลากหลายเชื้อชาติและภูมิภาคตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

จากการศึกษาทางโบราณคดีพบว่าแต่เดิมพระธาตุพนมก่อสร้างด้วยอิฐเป็นตารางสี่เหลี่ยมมีการแกะสลักคล้ายศิลปะขอมหรือเขมรโบราณ และมีการบูรณะอย่างต่อเนื่องโดยประชาชนจากสองฝั่งแม่น้ำโขง ภายหลังจากการพังทลายลงเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘ พบสิ่งของมีค่าจำนวนมากภายในองค์พระธาตุจากการตรวจสอบค่าอายุอิฐจากห้องด้านในพบว่ามียุคประมาณคริสต์ศักราชที่ ๗ - ๘ ทั้งนี้ ในการก่อสร้างพระธาตุพนมขึ้นใหม่นั้นเน้นการใช้วัสดุดั้งเดิมเท่าที่จะสามารถดำเนินการได้ โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและประชาชนผู้มีจิตศรัทธาทุกภาคส่วน รวมถึงพระราชศรัทธาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดีจักรีนฤเบดินทร สยามินทราธิราชบรมนาถบพิตร และสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช โดยใช้เวลาในการก่อสร้าง ๕ ปี ภายใต้อำนวยการของนายกรัฐมนตรีของไทย ซึ่งการดำเนินการก่อสร้างพระธาตุพนมใหม่นั้น ไม่ได้เน้นเฉพาะการก่อสร้างทางกายภาพเท่านั้น แต่ยังมีความเกี่ยวเนื่องในเรื่องศรัทธาและความเชื่อของผู้คนในเขตภูมิภาคแห่งนี้ เนื่องด้วยองค์พระธาตุที่เป็นตัวแทนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยในการก่อสร้างใหม่ได้ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งในระดับรัฐ ผู้เชี่ยวชาญ และช่างเทคนิคในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน

พระธาตุพนม ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานในปี พ.ศ. ๒๔๗๘ โดยกรมศิลปากร เพื่อการอนุรักษ์และปกป้องภายใต้พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และได้รับการประกาศขอบเขตโบราณสถาน ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ครอบคลุมพื้นที่ ๑๗ ไร่ ๓ งาน ๕๖ ตารางวา

๔.๔ คุณค่าความโดดเด่นอันเป็นสากลในการนำเสนอ จำนวน ๓ เกณฑ์ ได้แก่

๔.๔.๑ เกณฑ์ข้อที่ ๑ เป็นตัวแทนที่แสดงถึงผลงานชิ้นเอกที่ทำขึ้นด้วยอัจฉริยภาพในการสร้างสรรค์ของมนุษย์ โดยพระธาตุพนมมีอัจฉริยภาพในการสร้างสรรค์ทางศิลปกรรมที่มีลักษณะเป็นศิลปะไทยอีสาน - ลาวล้านช้าง และได้มีการบูรณะในแนวทางที่รักษาอัตลักษณ์นี้ไว้มาเป็นระยะ ๆ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๘ เมื่อพระธาตุพนมได้ถูกลมมรสุมพัดทลาย กรมศิลปากรได้ดำเนินการบูรณะขึ้นใหม่ให้สวยงามตามแบบเดิม

๔.๔.๒ เกณฑ์ข้อที่ ๒ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลยิ่งในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาสืบต่อมาในด้านการออกแบบทางสถาปัตยกรรม อนุสรณ์สถาน ประติมากรรม สวนและภูมิทัศน์ ตลอดจนการพัฒนาศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องหรือการพัฒนา การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ ซึ่งการพัฒนาเหล่านั้นเกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือบนพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดของโลก โดยเป็นตัวแทนของการแลกเปลี่ยนคุณค่าทางความเชื่อและวัฒนธรรมของประชาชนในเรื่องการเคารพบูชาพระสฤปของบุคคลที่มีความสำคัญและศักดิ์สิทธิ์ที่แพร่มาจากประเทศอินเดียและฮินดูจนถึงสมัยพุทธกาล และเป็นประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธ และได้แพร่มาสู่ตะวันออกเฉียงใต้หรือที่เรียกว่าสุวรรณภูมิ

๔.๔.๓ เกณฑ์ข้อที่ ๖ ความคิดหรือความเชื่อที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์หรือบุคคลที่มีความสำคัญหรือความโดดเด่นยิ่งในประวัติศาสตร์ โดยพระธาตุพนมมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นที่สืบทอดจนถึงปัจจุบัน

๔.๕ การเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้แก่ พุทธสถานสาญจี
สาธารณรัฐอินเดีย อนุสาวรีย์เทพีเสรีภาพ ประเทศสหรัฐอเมริกา และมหาวิหารแห่งโคโลญจ์ สหพันธ์
สาธารณรัฐเยอรมนี
รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๕. ผลกระทบ

มติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้จะไม่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในระยะยาว และมีผลดีต่อ
เศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของประเทศ รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์และความหวงแหนมรดก
ทางวัฒนธรรม หากได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลก

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก ประกอบด้วยหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สำนักงานประมาณ สภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ มีมติในการประชุม
ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เห็นชอบต่อการนำเสนอพระธาตุพนม เพื่อขอบรรจุไว้ใน
บัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) ของศูนย์มรดกโลก

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรด
พิจารณา ดังนี้

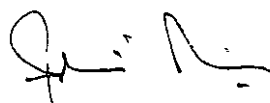
๗.๑ เห็นชอบเอกสารนำเสนอพระธาตุพนม ภายใต้ชื่อ PHRA THAT PHANOM,
ITS RELATED HISTORIC BUILDING AND ASSOCIATED LANDSCAPE เข้าสู่บัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative
List) ของศูนย์มรดกโลก

๗.๒ เห็นชอบให้ประธานกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก
(พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ) ลงนามในหนังสือถึงศูนย์มรดกโลก เพื่อนำเสนอพระธาตุพนม ภายใต้ชื่อ PHRA
THAT PHANOM, ITS RELATED HISTORIC BUILDING AND ASSOCIATED LANDSCAPE เข้าสู่บัญชีรายชื่อ
เบื้องต้น (Tentative List) ของศูนย์มรดกโลก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๕ โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๖

E-mail thailandworldheritage@gmail.com

